MENIREA ŞCOALEI ROMÂNEŞTI

CUVÂNTAREA D-LUI PROF. TRAIAN BRĂILEANU, MINISTRUL EDUCAŢIEI NAŢIONALE, CULTELOR ŞI ARTELOR, ŢINUTĂ LUNI SEARĂ LA RADIO

D. prof. Traian Brăileanu, ministrul educaţiei naţionale, al cultelor şi artelor, a ţinut Luni, seară, la radio, următoarea cuvântare:

In împrejurări nespus de grele se face în anul acesta deschiderea şcoalelor. Pierderea Basarabiei şi a Cadrilaterului şi ciuntirea Bucovinei şi Ardealului au adus jale nesfîrşită părinţilor şi învăţătorilor cari au trebuit să părăsească şcolile şi casele lor, şi împrăştiaţi în refugiu, au fost nevoiţi să se despartă de priteni şi de colaboratori pentru a-şi găsi un loc undeva. A fost nevoe să găsim nu numai hrană şi adăpost pentru această lume îndurerată, dar şi cuvinte de îmbărbătare, spre a trezi în sufletele lor o licărire de nădejde în vremuri mai bune. Numărul refugiaţilor stabilit până acum este: învăţători 8.511; profesori 946; preoţi 814; elevi de liceu 3.000; studenţi 700. Amânarea deschiderii şcoalelor a fost deci impusă de împrejurări şi, fără îndoială, şcolile nici chiar acum nu vor putea funcţiona dintr'odată în mod normal.

Nu reformă şcolară, ci reforma omului

Acei ce aşteptau dela noul regim o reformă şcolară radicală şi dintr'odată, cum s'a vorbit: „în noul spirit", vor rămânea poate desamăgiţi. Nu venim şi nu vom veni cu o reformă şcolară, cu legi; ci reforma reală trebue să vină dela reforma omului. Această reformă sufletească, Legiunea a început-o de mult. Numai roadele ei au scăpat şcoala românească dela o prăbuşire totală. Iar noi ştim cu toţii că nu profesorii şi nici învăţătorii formează temelia nouii aşezări şcolare, ci tineretul.

Începând cu educaţia pe care o primeşte copilul în familia ţărănească şi trecând la educaţia primită de elevul din liceu prin Frăţiile de cruce, iar mai apoi la formaţiile mai massive ale tineretului legionar dela Universităţi, aceste închegări sufleteşti, sunt sigur, ne chezăşuesc ridicarea unei clădiri puternice, pe care se va putea sprijini şcoala românească legionară.

Corpul didactic de toate gradele a fost lovit sufleteşte de vechiul regim în aşa măsură încât dacă şcoala ar fi trebuit să se reazime pe această organizaţie, ea s'ar fi prăbuşit în vălmăşagul evenimentelor din ultimele trei luni, fără nădejde de refacere.

In adevăr, vechiul regim a lucrat prin toate mijloacele: prin corupţie, încurajarea elementelor lipsite de tărie sufletească, teroare, cu acea uniformizare menită să înlocuiască lipsa tăriei de caracter pentru a distruge orice avânt şi pentru a săpa între educatorii de toate gradele şi tineretul încredinţat lor o prăpastie înspăimântătoare.

Calea pe care trebue să mergem noi, acum, este de a adapta pe educatorii sufleteşti ritmul vieţii al tineretului crescut în ideile legiunii, în spiritul de jertfă, de intransigenţă naţională, de înfrăţire şi de camaraderie.

REEDUCAREA CORPULUI DIDACTIC

Pe scurt, trebue să înlesnim o reeducare a corpului didactic, prin influenţa tineretului. Ştim că şi în corpul didactic au fost şi sunt oameni de caracter şi că nu lipsesc nici profesorii, nici învăţătorii; numele acestora au fost pomenite şi le cunoaşte toată lumea.

In loc de reforme răsunătoare şi legiuiri pornind dela principii abstracte, grija noastră a fost, şi trebue să fie, de a merge pas cu pas cu realitatea, spre a înlătura piedicile cari se pun unui început de funcţionare normală a şcoalelor. Repartizarea învăţătorilor şi a profesorilor refugiaţi continuă. Odată cu aceasta am năzuit, în conformitate cu directivele generale date de Conducătorul Statului, de a fixa primele elemente de reclădire a Şcoalei româneşti. Trebue să amintesc însă că în această operă ne-am isbit prea adeseori de vechile moravuri.

Am găsit la membrii corpului didactic prea puţină înţelegere pentru situaţia reală. Fiecare căuta, şi caută încă, să găsească un loc cât mai bun, care să-i asigure buna stare personală sau familiară. Intervenţii nenumărate pentru detaşări în anumite locuri, pentru repararea de nedreptăţi pricinuite unuia sau altuia de vechiul regim, plângeri împotriva favoriţilor vechiului regim, şi aşa mai departe, ne-au îngreuiat şi ne îngreuiază lucrările. Dar, în clipele de faţă nu poate fi vorba decât de contribuţia fiecăruia la limpezirea unei stări haotice, limpezire care să înlesnească în urmă corectivele necesare de reparare a nedreptăţilor şi o ierarhizare a valorilor personale.

MISIUNEA LEGIONARILOR DIN INVAŢAMANT

Pot afirma însă cu mândrie că legionarii din corpul didactic au înţeles chiar dela început nevoia ca organele ministerului să fie scutite de această hărţuială continuă a stăruinţelor şi intervenţiilor. Pe înţelegerea legionarilor din corpul didactic ne întemeiăm toată nădejdea, că prin influenţa lor ministerul educaţiei naţionale îşi va putea îndeplini misiunea.

Nu vom constrânge pe nimeni să se înscrie în legiune sau să se declare legionar. Ba, mai mult, cerem dela fiecare membru al Corpului didactic să-şi facă un serios examen de conştiinţă şi numai când din acest examen va rezulta pentru fiecare în parte convingerea că se poate încadra în legiune, el va putea aduce contribuţia sa de regenerare a şcolii româneşti. Această libertate pe care o dăm se întemeiază pe faptul că spiritul legionar este destul de puternic să îngăduie oricui să stea laoparte, până ce-i va sosi ceasul de a intra în legiune.

Aceeaş libertate o dăm şi tineretului. Nu impunem nici o uniformă, iar numerele pe care le purtau elevii, ca semn al unei constrângeri şi ca înlesnire a unui control care n'a dat niciodată roade, vor dispare. Această măsură, pe care n'am văzut-o decât la noi şi în fostul stat polonez, pare să fie de origină masonică. Un tineret cu o educaţie de adâncime nu are nevoe de constrângere exterioară. Va rămânea însă cămaşa verde şi costumul naţional, pentru Frăţiile de Cruce şi pentru tineretul legionar, ca haină purtată în zile de sărbătoare şi ca simbol exterior al unei structuri sufleteşti formată din credinţă şi jertfa legionară.

Şcoala românească ne-o imaginăm ca o armată disciplinată, luptând cu arme mai puternice chiar decât ar putea făuri cândva technica. Din această şcoală trebuie să iasă ostaşul desăvârşit, care intrând în Armata ţării să fie nu numai un soldat deprins să mânuiască o armă, dar şi un soldat hotărît orişicând să învingă sau să moară. Astfel încât, şcoala noastră trebue să fie o pregătire în spiritul eroic legionar, în care elevul să se identifice însfârşit cu ostaşul, — armata propriu zisă dându-i numai instrucţiunile finale de specializare pentru diferitele arme moderne.

Pe lângă această pregătire prin legiune şi sub influenţa legiunii, şcoala mai are menirea de a da ea însăşi mijloacele technice pentru activitate în diferitele domenii ale vieţii sociale; deci şcoala trebue să dea şi instrucţiunea pentru diferitele ocupaţiuni. Ea va da cunoştinţe temeinice. Programul şcolar trebue executat cu grije, în cele mai mici amănunte.

Nu va fi ingăduită nici o abatere

Legionarul, începând din şcoala primară, trebue să se ţină de carte. Programele de învăţământ vor fi îndeplinite în întregime. Nu mai este nimănui îngăduită abaterea. Nu vom răpi şcoalei, prin serbări inutile, prin diferite exerciţii pur mecanice, timpul necesar învăţăturii. Nu vom detasa şi nu vom însărcina cu misiuni speciale pe membrii din corpul didactic, aşa cum s'a făcut înainte, după criterii extra-şcolare.

Ierarhia în învăţământ, atât la educator cât şi la elevi, se va face în această sferă, în temeiul cunoştinţelor, hărniciei, inteligenţei, deci în temeiul rezultatelor dobândite.

Dar învăţătorii de toate gradele trebue să-şi dea seama că există şi o altă ierarhie, anume aceea a caracterelor. Acesteia va trebui să i se dea o atenţie neîncetată. Se înţelege că idealul şcolăei ar fi ca cele două ierarhii să se identifice în aşa fel ca cel mai bun elev, după notele obţinute, să aibă şi caracterul cel mai ales. Cum însă în realitate aceste ierarhizări nu se suprapun, noi dăm preferinţă ierarhiei caracterelor şi am dori ca profesorii şi învăţătorii să aibă o deosebită grije pentru tinerii cari se disting din punct de vedere al caracterului moral. Înţelegem deci ca selecţiunea elitelor esite din şcoală să se facă după acest criteriu şi grija profesorilor şi învăţătorilor să fie nu tipizarea elevilor după cunoştinţele şi notele dobândite, ci ierarhizarea lor după criteriul moral. Educatorii trebue deci şi din punct de vedere al pregătirii profesionale, de specialitate, să dea elevilor înzestraţi cu deosebite însuşiri morale o mare atenţiune, înlesnindu-le prin măsuri speciale de îndrumare şi de lămurire, să-şi dobândească şi o pregătire intelectuală corespunzătoare.

CIMENTAREA COMUNITAŢII ROMANEŞTI

Şcoala românească astfel concepută are şi o altă menire, aceea de cimentare a comunităţii româneşti, a unei comunităţi omogene din punct de vedere al idealurilor şi credinţelor.

Această comunitate nu se poate închega şi nu poate dăinui decât printr'o izolare de orice influenţe străine, care i-ar putea distruge unitatea. Nu înţelegem ca în şcoală să se propage ura împotriva altor nemuri, dar nici nu vom admite ca în şcoală să se lase porţile larg deschise ideilor umanitariste şi cosmopolite. Fiecare neam trebue să-şi formeze caracterul său propriu şi trebue să contribue prin însuşirile sale specifice la ceeace am putea numi civilizaţie umană. Concepând astfel rostul şcoalei româneşti urmează în mod firesc ca din şcoala românească de orice grad, atât din corpul didactic, cât şi din populaţia şcolară, să fie scoşi toţi străinii primejdioşi.

Politica Ţării Româneşti în noua ei aşezare dă libertate de desvoltare neamurilor conlocuitoare, în primul rând şi fără rezervă neamurilor creştine şi de rasă ariană, cu a căror civilizaţie suntem atât de înruditi şi legaţi de veacuri. Comunitatea jidovească însă a stăruit într'o continuă izolare şi nepricepere a celorlalte popoare, ba mai mult a pornit la distrugerea civilizaţiei europene. Astfel fiind, îi dăm posibilitatea de a-şi organiza educaţia tineretului precum şi pregătirea profesională înlăuntrul ei. Prin urmare, profesorii şi învăţătorii jidani vor fi puşi la dispoziţia comunităţii lor pentru educaţia şi instrucţia tineretului jidovesc, iar elevii şi studenţii jidani vor fi rezdaţi comunităţii lor naţionale şi confesionale.

Nu este un act de dusmănie, ci de limpezire definitivă a unei situaţii care a provocat în trecut atâtea conflicte şi neajunsuri, prin infiltraţia elementului jidovesc în Corpul Naţiunii Româneşti.

De altminteri închegarea ceasta ocupaţie de temelie a ţării noastre.

Dar orice ocupaţie practică de acest fel, ori de ce categorie ar fi, cere o pregătire sufletească, o înţelegere a problemelor, entuziasm şi conştiinţa că orice ocupaţie practică trebue să fie o contribuţie la înfăptuirea idealului comun tuturor, anume închegarea unei comunităţi româneşti puternice. Pe lângă şcolile practice rurale avem deci nevoie de o şcoală în stare să dea ţăranului o cultură generală cu vederi mai largi, depăşind sfera îngustă în care se mişcă el, o înţelegere pentru problemele legate de ocupaţia sa şi de alte ocupaţii, o înţelegere pentru legăturile dintre agricultură şi comerţ, o înţelegere privitoare la relaţiile cu celelalte naţiuni, etc.

O astfel de şcoală trebue să se adreseze nu tineretului, ci oamenilor dela 18 ani în sus, deci unei vârste care poate pricepe astfel de probleme. Tipul acestei şcoli este cea Universitatea Ţărănească. Încercările de până acum au fost prea sporadice şi concepute în mod confuz. Deosebim şi aici, ca şi în celelalte tipuri de şcoli, în mod precis, educaţia sufletească de pregătirea profesională; vom trebui deci să creem pentru ţărani şcoli de agricultori pe de o parte şi Universităţi ţărăneşti pe de altă parte. Problema nu poate fi expusă în întregime cu acest prilej, ci rămâne ca pe viitor, prin înfăptuiri succesive, s'o apropiem de înţelegerea importanţei ei.

Indreptarea Şcoalei spre învăţământul practic

O altă latură importantă a viitoarelor prefaceri ale şcoalei noastre este îndreptarea şcoalei spre învăţământul practic.

S'a afirmat că şcoala românească este o şcoală teoretică, că nu s'a dat destulă atenţie învăţământului practic, şcoalelor agricole, de meserii, de comert, etc. Impotriva tuturor acestor opiniuni afirmăm că şcoala românească a fost şi este practică, iar dacă aşa zisele şcoli practice nu şi-au dat roadele, aceasta este pentru motivul că structura societăţii româneşti le-a condamnat până acum să fie în mare parte inutile.

Singura şcoală practică în societatea românească, deschisă tineretului român, este chiar asazisa şcoală teoretică. Din ea doar au ieşit practicienii în ocupaţii intelectuale ca: politica, avocatura, profesoratul, preoţia, milităria. Ocupaţiunile în industrie şi comerţ au fost închise şi sunt încă închise din cauza infiltraţiei jidoveşti, comunitatea jidovească acaparând şi monopolizând aceste ocupaţiuni.

Pe măsură ce se vor deschide drumuri în ocupaţiunile comerciale şi industriale pentru tineretul român, şcolile numite practice, dar cari dau teoria pentru aceste ocupaţiuni, vor aduce roade reale, şi se vor înmulti. Deci a creia şcoli pentru a creste meseriaşi, industriaşi şi comercianţi, cari în urmă să nu poată pătrunde în ocupaţiunile respective şi să fie nevoiţi să se întoarcă pentru a-şi câştiga pâinea, spre ocupaţiuni intelectuale, înseamnă a persevera într'o eroare veche. Şcolile practice trebue să isvorească aşa dar din nevoile imperioase ale societăţii.

In felul acesta, în ţările apusene s'au născut şi s'au desvoltat în mod organic şcolile profesionale.

Pregătirea ţărănimii

Tot astfel ni se înfăţişează şi programul şcoalelor rurale, precum şi întreaga pregătire profesională a ţărănimii. Trebue ridicată ţărănimea la o bună stare economică, menită să-i îngăduie a cere pentru tineretul ieşit din mediul ei o pregătire profesională serioasă.

Şcoala rurală poate anticipa într'un anumit grad acest progres. Ea poate trezi într'o măsură largă astfel de năzuinţi, dar ea nu poate fi organizată după tipul unor şcoli cari funcţionează într'un mediu cu desăvârşire deosebit de mediul nostru rural.

Nu şcoala, ci învăţătorii care trăesc la sate trebue să pregătească prefacerea caracterului şcoalei rurale. Prin exemplul lor de gospodărie, prin îndrumarea ţăranilor spre o gospodărie mai raţională, prin întemeierea de cooperative, prin procurarea de mijloace tehnice care să ridice gospodăria rurală, însfârşit prin toată această activitate şcolară, ca şi prin activitatea culturală pe care o desfăşoară în afară de şcoală, ca şi prin primul rând, şi nu teoretică, deci de convieţuire şi conducere a treburilor sătesti, se pot dobândi rezultatele care să împingă la crearea şcoalei de viitor.

Un rol deosebit vor avea în această acţiune şi agronomii, cari aşezaţi la sate şi liberaţi de biurocratism, vor trebui să dovedească ţăranilor că ştiu a pune în practică ceeace au învăţat la şcoală. Deci agronomii vor reprezenta la sate tipul viitorilor ţărani români, înzestraţi şi cu conştiinţe şi cu toate mijloacele technice cerute de a-

Profesorii trebue să se apropie de sufletul studenţimii

Insfârşit, una din cele mai grele probleme, la deslegarea căreia vom porni, este problema Universităţii româneşti şi a vieţii universitare. Nu anunţ nici un program de reformă universitară, căci aici, mai mult decât în celelalte categorii de şcoli, reforma trebue să se facă prin oameni şi nu prin decizii ministeriale. Aici prăpastia între profesori şi studenţi a fost mai fioroasă ca oriunde. Vom aplica deci vechiul principiu pedagogic, ca profesorii să înveţe dela studenţi. Nu tăgăduim că avem profesori savanţi şi eruditi, al căror nume este cunoscut în ştiinţa universală şi nu este în intenţia noastră să ştirbim prestigiul lor în acest domeniu. Sunt convins că şi studenţii ştiu să apreciceze pe profesorii lor, dar profesorii înşişi vor recunoaşte, în ceasurile actuale, că activitatea lor extra-universitară, care a avut repercusiuni şi în activitatea lor universitară ştiinţifică, i-a depărtat sufleteşte de tineret.

Şi nu numai că i-a depărtat, dar i-a împins la acţiuni de dusmănie vădită şi de prigoană oarbă şi adeseori chiar crudă împotriva generaţiei tinere.

Politicianismul n'a făcut nicăeri atâtea pustiiri ca la Universităţi. Pentru a servi partidele politice, profesorii universitari au îngăduit intrarea de elemente în corpul didactic universitar total nepregătite şi neadaptate unei munci rigurease.

Conflictele între profesori şi studenţi luaseră înfăţişarea unui război permanent. Inchiderea Universităţilor devenise o măsură normală, exmatriculările pe capete făcându-se numai pe criterii politice.

Pe scurt, profesorii universitari îşi luaseră pe seama lor obligaţia de a extermina Mişcarea Legionară în universităţi, deci de a îndeplini rolul de jandarmi ai regimului. Nici lor nu le cerem în momenele actuale să devină legionari. Dar le cerem să caute să se apropie de sufletul studenţimii. Le cerem să recunoască necesitatea unei purificări a atmosferei universitare, necesitatea unei eliminări a unor elemente neadaptabile la noua stare de lucruri, eliminare care trebue să pornească din sânul lor şi fără intervenţia organelor statului.

Universităţile trebue să găsească în ele însele tăria morală de a-şi redobândi prestigiul de care au nevoe pentru a-şi îndeplini rolul cuvenit în comunitatea românească. Noi vom căuta să înlesnim această reformă universitară reală dând universităţilor toată libertatea în domeniul ştiinţific didactic de organizare a învăţământului şi dându-le tot ajutorul ca să găsească iarăşi legătura firească cu tineretul.

Nădăjduim că opera noastră va fi uşurată de înţelegerea ce vom găsi-o la tineret, căruia îi vom deschide toate posibilităţile de viaţă materială şi spirituală, ca să corespundă năzuinţelor lui de decenii. După atâta sbucium, după atâtea suferinţe, studenţimea română, această flacără a conştiinţei româneşti, corpul cel mai viu al naţiunii, creator al lumii noui româneşti, îşi va primi, însfârşit, marea răsplată şi recunoştinţă pe care o merită.

Disciplina legionară este o chezăşie că învăţământul universitar se va desfăşura în mod normal. Studenţii legionari vor da— nu mă îndoesc — pildă de hărnicie, de sete de cunoştinţe de dobândire a unor arme necesare pentru lupta şi emulaţia cu celelalte neamuri în acest domeniu. Ingustarea hotarelor din punct de vedere politic trebue compensată prin păstrarea şi adâncirea unităţii spirituale a neamului românesc. Statul actual românesc nu este identic cu neamul românesc. Unitatea neamului se va sprijini de aceea tocmai pe aceste străduinţe spirituale ale tineretului universitar. Dacă în aceste năzuinţe profesorii vor fi alături de studenţi, Universitatea va da tot ce se poate aştepta dela ea.

Şcoala românească deci, începând cu şcoala primară şi culminând cu universităţile şi şcolile superioare, trebue să fie expresia vie, puternică, reală, a năzuinţelor neamului românesc, nu numai de a-i conserva bunurile culturale şi sufleteşti moştenite, ci de a crea valori noui, pentru desăvârşirea fiinţei sale proprii.

Nu venim aşa dar cu planuri măreţe de reforme şi cu legiuiri noui, ci venim cu enunţarea unei reforme mai adânci, care mergând pas cu pas cu realităţile, ne va da însfârşit o lege organică, ce va fi oglinda vie a unor preferinţi de gândire.

Concepţia de justiţie a Conducătorului Statului

Conferinţa d-lui prof. Mihail Antonescu, ministrul justiţiei, rostită Luni seară la radio

A vorbi despre „concepţia" Conducătorului Statului, asupra Justiţiei, însemnează a nu oglindi întreg şi sincer poziţia Generalului Antonescu în faţa dreptăţii.

Fiindcă Generalul nu gândeşte dreptatea, ci o simte.

Pentru mulţi, Justiţia înseamnă legi, judecători, Tribunale, vorbe şi sentinţe.

Pentru General Justiţia este cu totul altceva.

Generalul a suferit pentru dreptate.

Suferinţa te face întotdeauna să despici învelişul lucrurilor, să le descoperi miezul, să le apropii substanţa.

De aceia, pentru Generalul Antonescu, Justiţia nu este un lucru formal, exterior, rece; ci o adevărată stare de conştiinţă şi un echilibru al vieţii, mijlocul de a dobândi liniştea pentru om şi pentru Naţiune.

Pornind dela această stare de conştiinţă, Generalul şi-a construit o viziune simplă şi limpede asupra dreptului şi ordinei jiridice în noul Stat.

In baza acestei ordine stă ideea de dreptate.

Dreptatea în înţelesul ei mare adânc, dreptatea cerută de toţi, înţeleasă şi primită de toţi.

Nu dreptatea formală, născută dintr'o lege sau ocrotită de un interes mărunt, ci dreptatea naturală, născută din firea lucrurilor şi apărată de interesul tuturor.

Fiindcă nu legea aşează dreptatea, ci dreptatea naşte legea.

Legea este adesea o expresie rece a gândului, care nu se potriveşte tuturor; pe când dreptatea, este haina caldă a sufletului care poate cuprinde pe oricine.

O lege nu poate înăbuşi dreptatea, dar dreptatea poate surpa legea.

De aceia Conducătorul Statului crede că legile fundamentale ale Ţării trebue să fie legi naturale, adevărate reguli de omenie.

La naşterea şi apărarea lor trebuie să contribue toţi; fiindcă toţi trebue să aibe conştiinţa dreptăţii.

Fiecare român trebue să poarte în cuget mândria dreptururilor lui: fiecare trebue să simtă marginile acestor drepturi, *prin el însuşi*, prin frâna măsurată pe care şi-o impune singur, fără a aştepta constrângeri din afară.

Omul, cetăţeanul, care nu-şi cunoaşte, nu-şi respectă şi nu-şi apără cu îndârjire drepturile sale, îşi trădează îndatoririle de cetăţean şi mândria de om: iar cel care le depăşeşte în dauna altuia şi spre folosul său, nu este un adevărat român.

Generalul Antonescu îşi întemeiază aceste convingeri pe însăşi natura poporului nostru.

Poporul român este un popor drept, echilibrat. De aceia el a putut supraviefui tuturor nedreptăţilor şi tuturor încercărilor; fiindcă a păstrat întotdeauna conştiinţa drepturilor sale veşnice. Istoria românească însăşi nu este decât o lungă luptă pentru dreptate. Au putuţ uneori împrejurările vitrege şi cotropirile străine să ne surpe Statul, să ne răneasscă viaţa. Niciodată n'au putut să ne smulgă din suflet flacăra dreptăţii.

Au fost vremuri când n'aveam legi scrise şi judecători mulţi; dar dreptate am avut întotdeauna. Aceasta a fost şi va rămâne veşnic puterea noastră. Conştiinţa acestor drepturi ne-a făcut să dispreţuim asuprirea, să condamnăm prigoana şi să nu-i răspundem cu sălbătăcie, iar nedreptăţii să nu-i împotrivim ura sau violenţa.

Justiţia Statului trebue să fie expresia acestui instinct de dreptate. Ea nu-şi poate împlini ţelurile dacă nu dă fiecărui român conştiinţa şi siguranţa drepturilor.

MICŞORAREA INCREDERII IN ADEVAR

In ultimii ani însă se zdruncinase în sufletul poporului nostru simţul dreptăţii. Se micşorase încrederea în adevăr şi se întunecase nădejdea în lumina judecăţii.

Legea nu mai era a tuturora, ci a unora.

Dreptatea nu mai era pentru toţi, ci numai pentru unii, anume aleşi; iar judecata nu se mai făcea întotdeauna cu siguranţa nepărtinitoare a judecătorului puternic, bun şi înţelegător, ci cu graba aspră şi adesea lipsită de orice suflet.

Să nu ne ascundem adevărul dacă voim îndreptarea.

Intr'un cuvânt, judecătorii aveau roba, dar îşi pierduseră libertatea şi puterea.

Generalul Antonescu a dărâmat această falsă lege. A condamnat această înşelătoare dreptate; a înlăturat aceşti judecători fără înţelegere şi fără autoritate. Fiindcă Justiţia este pentru General ceva sfinţit, la care el însuşi se închină. Iar misiunea judecătorului, un adevărat cult naţional. Deaceia actul istoric al stabilirii vinovăţiilor, judecata trecutului, a încredinţat-o judecătorilor Statului, adevăraţilor judecători.

El trebue să afle, în conştiinţa şi răspunderea lor, singura limită pusă dreptului de a hotărî pentru istorie; ei au datoria de a veni cu exemplul moralizator, condamnând pe cei care ne-au dus prin inconştienţă, fraudă şi abuzuri, la pierderea graniţelor, la pătarea onorei, la sdrobirea floarei tineretului şi la neîncrederea omului în om.

Şi nu numai pentru judecarea trecutului au aceste drepturi şi datorii; ci pentru totdeauna de acum înainte.

Judecătorii au libertatea întreagă şi răspunderea toată în înpărţirea dreptăţii. Fără nici o înrăurire, fără nici o atingere.

Deaceea, ca Ministru al Justiţiei, mă adresez magistraturii care alcătuieşte fruntea funcţionarilor Statului, pentru a-i spune:

„Judecători din întreg cuprinsul Ţării, folosiţi acest ceas când Conducătorul Statului reazimă pe rolul mare al magistraturii, în trecutul nostru echilibru social

„NICI O URA, DAR NICI O SLABICIUNE!"

Faceţi ca justiţia să trăiască larg şi puternic prin dvs.

In acest ceas de judecată, judecaţi.

Nicio ură, dar nici o slăbiciune.

Dreptatea pentru toţi, justiţie pentru oricine şi în contra oricui.

Aţi citit desigur programul Generalului Antonescu, în privinţa reorganizării justiţiei şi selecţionării magistraţilor. Nu voi reveni asupra acestor directive pe care le cunoaşteţi. Dar vreau să vă reamintesc că, reorganizarea şi purificarea magistraturii este baza lor. *Meritul şi probitatea, conştiinţa şi patima de a servi justiţia* iată singurile criterii date de Generalul Antonescu la îndeplinirea acestor reforme, pe cari el reazimă însuşi asanarea Statului.

Magistratura se va alege prin ea însuşi, se va conduce prin *Simţiţi-vă chemarea!*

Până eri aţi fost stânjeniţi, uneori chiar umiliţi. Politica vă erarhiza puterile şi va micşora libertatea; iar amestecul guvernului în justiţie, vă suprima răspunderile şi vă întuneca hotărârile.

Azi aveţi toată puterea, toată libertatea, şi toată răspunderea.

TEMEIURILE VIITOAREI JUSTIŢII

Vom revizui organizarea judiciară, ordinea judecătorească, a avocaţilor Statului şi a avocaţilor în genere. Profesia dreptului trebue înălţată în marea misiune de educatoare a Naţiunii pentru a-i da fiecărui român conştiinţa şi puterea stăpânirii drepturilor, iar Poporului întreg mândria de a le folosi.

Vom schimba temeiurile Justiţiei. Justiţia va fi: simplă grabnică şi necostisitoare.

I. Simplă.

Justiţia trebue să fie simplă. Pentru aceasta vom simplifica legislaţia. Vom condensa toate legiuirile şi toată activitatea judiciră a României în cinci coduri cari vor reglementa:

1) Ordinea politică şi administrativă;

2) Ordinea familiară şi drepturile private;

3) Ordinea profesională şi organizarea profesiunilor;

4) Ordinea economică cu instituţiile financiare, comerciale şi industriale;

5) Ordinea publică judecătorească şi represivă.

Cinci coduri fundamentale vor cuprinde deci toate legiuirile pe care le vom revizui, simplifica şi coordona.

Justiţia trebue să se întemeieze pe legiuiri puţine şi fără întortocherile periculoase ale unor texte transformate în dogme.

Dreptatea nu stă numai în literă scrisă, oricât de ştiinţifică. Litera scrisă e trecătoare, iar dreptatea e veşnică.

Judecătorul nu trebue să se închine numai la texte printr'un fetişism orb în faţa legii, ori cât ar fi ea de savantă; textul trebue să cuprindă numai reguli esenţiale, pe cari judecătorul să le însufleţească în conştiinţa lui şi să le completeze cu judecata sa proprie, dând sentinţei suflet.

Consecinţa: legi scurte, judecători mari; slove puţine, înţelegere multă.

Numai aşa vom sfârşi cu haosul legislativ, cu miile de legi pe cari nu le mai poate reţine nici cel mai conştiincios jurist.

Numai astfel judecătorii îşi vor împlini rolul lor social, trăind în realităţi, creind cu propria lor judecată rosturi de viaţă şi înţelegere, ci nu numai dogme interpretatoare de texte; fiindcă acesta este legism, nu drept; şi această operă de criticism ştiinţific trebue lăsată Facultăţilor de drept.

Deaceea vom mări puterea judecătorilor în interpretarea şi aplicarea dreptăţii, în aprecierea echităţii şi în grăbirea soluţiilor, pentru ca prestigiul judecătorului să se adauge la autoritatea legii.

Dar vom sancţiona pe aceia cari, neînţelegători ai rolului lor de echilibru în Stat, vor folosi puterea Justiţiei pentru abuzuri şi nedreptăţi.

Cred că nu vor mai fi asemenea judecători în Statul Român.

Justiţia fiind pârghia de echilibru a Statului, judecătorul trebue să fie elementul de echilibru prin care se realizează: liniştea, ordinea, colaborarea.

II. Grabnică.

Justiţia trebue să fie grabnică.

Românul spune cu sarcasm: „Mai bine o împăcare strâmbă, decât o judecată dreaptă". Nu stă în acest proverb nici un dispreţ al românului pentru justiţie. Stă însă în acest proverb toată desamăgirea şi tot desgustul românului pentru tărăgănirea judecăţii.

O judecată, oricât de bună, care n'a venit la timp, nu-şi îndeplineşte rolul social de a linişti şi de a ordona. Nu numai folosinţa unui drept dă omului mulţumirea; ci iluzia că, având-u-l, ai putea să fii fericit. Deaceea o judecată lungă şi întârziată, stinge în om bucuria dreptăţii.

Iată de ce va trebui să schimbăm dela bază aşezarea noastră procedurală, sistemul competinţelor şi gradele de jurisdicţie.

Firesţe, va trebui să se revizuiască tot sistemul de astăzi al repartiţiei afacerilor; să nu-şi piardă vremea înalţi judecători, cu afaceri mărunte, ţinând în loc prin aceasta, şi fără voia lor mecanismul marei justiţii.

III. Necostisitoare.

Justiţia trebue să fie necostisitoare.

Dreptatea stăpâneşte lumea. Totuşi imaginaţia artiştilor din antichitate şi până azi, reprezintă dreptatea legată la ochi. Dreptatea nu este însă oarbă, pentru ca să fie întreţinută din banul public dat direct.

Statul adevărat trebue să ştie dela cine să la şi cui să dea.

Justiţia fiind instrumentul de echilibru al Statului, ea trebue să fie cât mai mult întreţinută de Stat, pentru că ea reprezintă însuşi mecanismul de funcţionare al ordinei şi al liniştei. Ea, funcţionând normal şi educator, cheltuielile cu instituţiile ordinei publice, poliţieneşti şi represive, scad.

Desigur, în afacerile cu caracter patrimonial de mare însemnătate, în care se discută interese mari şi ciocniri de drepturi, care sunt de interes privat individual întâi şi numai apoi de interes social, în acestea contribuţia aceluia care-şi vede câştigată averea — prin autoritatea şi intervenţia judecătorului — este legitimă, este datorită; taxele judiciare îşi au rostul lor, aci ori cât de mari.

Acolo însă unde este vorba de ordinea socială, acolo unde e vorba de dreptatea săracului, nimic pe această lume nu poate să justifice dreptul Statului de a-i pune piedici în dobândirea dreptăţii prin taxele pe care le creiază, pentru ca dreptul să fie pus în mişcare.

Sistemul taxelor şi timbrului judiciar va fi întemeiat, deci, nu pe ideia de fiscalitate, ci pe ideia de justiţie socială şi de echilibru just al repartiţiei contribuţiilor financiare în exerciţiul justiţiei.

Iată, deci, bazele viitoarei justiţii pe care o va realiza regimul Generalului Antonescu.

Pentru această înfăptuire trebue însă sprijinul tuturor şi mai presus de orice al judecătorilor.

Magistraţii trebue să-şi înţeleagă menirea lor în Stat. Justiţia trebue să priceapă că, dacă până astăzi ar fi fost mai puternică în pavăza pe care o punea abuzului, în dăul pe care îl împotrivea tiraniei şi în prestigiul cu care aplica dreptatea, multe din lucrurile care s'au petrecut în ultimii ani ar fi putut să fie cu totul evitate.

Şi acum, — dragi ascultători, îngăduiţi-mi o mărturisire. Ceea ce mă leagă, ceeace m'a unit de Generalul Antonescu nu este identitatea de nume, care, oricât de măgulitoare, nu este, prin ea însăşi, decât o simplă potrivire.

Ceeace mi-a ţesut destinul de Generalul Antonescu este mândria de a fi fost alături de el în lupta pentru triumful dreptăţii.

Sunt mulţi ani de când am avut cinstea să pledez pentru dânsul într'un proces odios, înjghebat de acei care îşi închipuiau că-l pot atinge cu turpitudinea lor.

De atunci nu m'am mai despărţit de General.

Am avut mândria să fiu alături de dânsul atunci când, comandant al Corpului de Armată Chişinău şi impunând să fie trataţi cu dreptate şi omenie legionarii închişi acolo, i s'a luat comanda şi a fost supus unui regim de adevărată teroare.

Am avut, însfârşit, durerea să asist la arestarea lui la Predeal şi onoarea de a lupta pentru eliberarea lui dela Bistriţa.

Anii săi de prigoană, ani de izolare, ani de umilinţă, ani de nedreptate, cu nopţi de veghe, de fugă şi de lungă captivitate, aceştia m'au legat de General şi mi-au întemeiat viaţa pe setea de dreptate.

Ceeace vreau să ştiţi toţi, ceea ce trebue să cunoaşteţi toţi pentru a vă întări propria voastră convingere în dreptate este că niciodată, dar niciodată, în toată această prigoană, Generalul Antonescu n'a tresărit, nu s'a îndoit, nu s'a cutremurat.

Nici chiar la Bistriţa, răstignit într'o singurătate sălbatecă şi mută, şi având conştiinţa că în orice clipă viaţa i s'ar putea sfârşi prin aceleaşi mijloace sălbatice şi reci, cari doborâseră fruntea tineretului, Generalul n'a avut nici o nelinişte.

Era sigur de dreptatea lui, fiindcă dreptatea lui era dreptatea Neamului.

Aşa trebue să faceţi toţi. Toţi trebue să credeţi în justiţie. Justiţia este adevărul în mişcare, este dreptatea în acţiune.

De aceea, coboriţi în cugetele voastre adânc, curajos. Scuturaţi dintr'insele toată amintirea neliniştită a trecutului, toate pildele mărunte şi toate laşităţile. Ridicaţi-vă deasupra voastră, a slăbiciunilor de eri, a îndoielilor de azi.

Intăriţi-vă cugetele, înoiţi-le şi simţiţi dreptatea. Credeţi într'insa.

Fiindcă dreptatea este şi rămâne mai presus de orice, o stare de conştiinţă a fiecăruia, o asimilare conştientă a adevărului din afară.

Şi nu putem împlini nimic nou în această Ţară şi nu putem zidi nimic nepieritor decât pe temeliile adevărului şi ale dreptăţii, adică pe conştiinţele voastre ale tuturora.

Sau, în vorbele Generalului: „Un drum nou, o Ţară nouă, se clădeşte prin mari acte de justiţie reparatoare".

Omul, a cărui viaţă este o lungă suferinţă pentru dreptate şi o neînfricată luptă pentru drepturi, vă cheamă să ziditi, alături de el, Dreptatea, Justiţia românească nepieritoare, în noul Stat Naţional Legionar al Regelui Mihai I.

„Ajutorul legionar"

COMUNICAT

Pentru orientarea donatorilor anunţăm următoarele:

1. Ajutorul poate consta din:

a) Lucruri utile pentru cei năpăstuiţi.

b) Donaţii de bani.

Darurile în natură se pot aduce:

**Pentru Capitală: In str. Ro